

Metoda krytyczna

Autor tekstu: **Piotr Drobner**

Charakter naszej witryny jest jasny. Podstawy można poznać z Prologu, Wprowadzenia, Credo oraz z wielu artykułów ogólnych. Ze strony „Redakcja” można dowiedzieć się kim są autorzy artykułów. Tylko niektórzy z nas są naukowcami *sensu stricto*. Tylko niektórzy specjalizują się w dziedzinach o których piszą. Oczywiście nie znaczy to, że część tekstów — ta pisana przez ludzi zajmujących się zawodowo daną dziedziną, jest prawdziwa, zaś pozostała część — pisana przez amatorów, jest błędna. Wszyscy uznajemy zbliżoną, krytyczną metodologię, wszyscy jesteśmy otwarci na krytykę i weryfikację naszych tekstów i wniosków, na takich zasadach jakimi rządzi się nauka, racjonalna krytyka i polemika.

Potrąfimy szanować uznane autorytety, ale równie nieobce jest nam ich podważanie, wskazywanie, że nawet autorytety są omylne, co gorsza — że czasami autorytet nie zasługuje wcale na to miano i kredyt zaufania jakim się cieszy w swojej dziedzinie. Korzystamy i podpieramy się różnymi autorytetami, wielokrotnie sprawdzonymi, zweryfikowanymi. Są nimi naukowcy, którzy udowodnili swoje tezy na gruncie nauki, uargumentowali je wystarczająco, przekonali innych ekspertów w swojej dziedzinie.

Wszystkich nas łączy poniższy apel :

"Człowieku — myśl, kojarz, badaj, szukaj, wątp, ucz się, błędz i znajduj, sprawdzaj, potwierdzaj, rozważaj, sprawdzaj jeszcze raz, pytaj, analizuj, syntezuj, porównuj, wnioskujej, rewiduj, nie ufaj ślepo niczym wnioskom, i ciągle szukaj dalej, nie ustawaj.

Całą wiedzę wymyślili ludzie — tacy jak Ty. Byli i są omylni, ale też odkrywali wielkie prawdy — możesz być jednym z nich. Daj sobie prawo do samodzielnego myślenia i prawo do indywidualnego błędu. Nie musisz dołączać do nas. Rób to dla siebie!"

Nie my ten apel wymyśliliśmy, nie tylko do nas on należy, nie tylko my się nim posługujemy. Staramy się go realizować. Efekty naszych rozmyślań, poszukiwań przedstawiamy jako przykłady. Nie do wierzenia, a do przeczytania, sprawdzenia, skonfrontowania. Nie głosimy prawd ogólnych, ale indywidualne poglądy, wnioski, pytania, poszlaki. Wiemy doskonale, że więcej prawdy jest w pytaniach, które stawiamy, niż w naszych ułomnych, częściowych, może i nietrafnych wynikach poszukiwań. Oczywiście jest, że nasze teksty mogą zawierać rozmaite uchybienia, pomyłki i błędy różnej wagi, pomimo że dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić im jak najwyższą jakość merytoryczną.

Łączy nas jeszcze to, że **jesteśmy ludźmi, którzy nie przyjmą bezkrytycznie żadnego poglądu, ale też nie odrzucą bezpodstawnie żadnego poglądu**. Rezygnujemy zatem z optyki wszystkich zastanych tez, sprawdzamy je, badamy nieufnie, podważamy, dopóki one nas nie przekonają.

Ogromną sferą zastanych tez (całych systemów tez) są religie i ich teologie. Jest to bardzo ważna sfera życia człowieka i społeczności. Również w tę stronę kierują się nasze zainteresowania.

Z talmudów, katechizmów, osobistych kontaktów poznajemy sposoby percepcji bogów przez ich wyznawców. Poznajemy wnioski teologiczne każdej z religii wynikające z przyjęcia hipotezy istnienia boga/bogów. Jednak w naszych rozważaniach i przemyśleniach (niekoniecznie w życiu prywatnym) odrzucamy hipotezę jakichkolwiek czynników nadprzyrodzonych i szukamy naturalnych, fizycznych, przyrodniczych, socjologicznych, psychologicznych wyjaśnień zjawisk i procesów. Wyjaśnień materialnych, sprawdzalnych, naukowych.

Patrzemy raz jeszcze, **co bezpośrednio wynika z samych Pism Świętych** (a nie opartych na nich teologii) oraz archeologii, historii, fizyki, religioznawstwa, etnografii, psychologii. Nasze obserwacje i wnioski porównujemy z oficjalnymi ustaleniami teologii. Zgodności tak uzyskanych rezultatów z kanonem jakiegokolwiek religii nie uzyskaliśmy nigdy. Nas samych też to dziwi. Wtedy mówimy na głos o tych rozbieżnościach i poszukujemy ich przyczyn, nierzadko formułując zarzuty nieuczciwości wobec teologii i kościołów.

Jedynym kryterium, którym się kierujemy jest sprawdzalna prawda, choćby była nie dla wszystkich wygodna. Tylko ona jest ważna.

Piotr Drobner

Inżynier elektryk o zainteresowaniach humanistycznych; Poznań.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 01-09-2002 Ostatnia zmiana: 02-01-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2490) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2490>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl